

Yirmi Altıncı Söz'ün Zeyli'nin Birinci Hatve'sini açıklar mısınız? İnsan neden en çok nefisini seviyor?

Allah, insana hem imtihan için, hem de kendi isim ve sıfatlarını ihsas ettirmek için, nefis gibi çok amaçlı bir cihazı, insanın fıtratına yerleştirmiştir. İnsan ise bu cihazı suistimal ile farklı mecralarda kullanıyor. Allah için verilen duyguları nefsin yolunda sarf ediyor.

Mesela Allah'ı sevmek için verilen kalbi, nefsi sevmekte kullanıyor. Hamd ve övgü duygularını nefisini sena ve övmekte sarf ediyor. Halbuki insandaki perestiş duygusu Allah için verilmiştir. İnsan Allah'ı tenzih ve takdis etmesi gerekirken, bunun yerine nefisini kusur ve eksikliklerden tenzih ve takdis ediyor. Şiddetli bir şekilde nefisini müdafaa eder, kendine kusuru layık görmez.

Allah'ın insana vermiş olduğu istidat ve cihazları, insan kendi nefsi yolunda kullanıyor ve ona göre inkişaf ettiriyor. Böyle olunca, artık nefis dizginini eline alıp, sahibini yutuyor. İnsan adeta bütün hissiyat ve varlığı ile nefis hükmüne geçiyor. Ayet, insanın bu halini şu şekilde tasvir ediyor;

"Nefsinin arzusunu kendine mâbud edinen kimse."(*Furkan, 25/43*)

İnsanın bu hastalıklı ve arızalı halinin tedavisini ve temizlenmesini Üstat şu cümleler ile özetliyor;

"İşte, şu mertebede, şu hatvede tezkiyesi, tathiri, onu tezkiye etmemek, tebrie etmemektir."(1)

Yani insan bu hastalıklı halinden kurtulmak için, nefisini temize çıkarmayıp, tam aksine, sürekli kusurlu ve eksik görmelidir. Nefisini terbiye sadedinde daima zelil bilmelidir. Herkesten kendini altta ve aşağıda görmelidir. Sürekli nefsin rağmına ve muhalifine hareket etmelidir. Tasavvuf ve tarikattaki ağır ve meşakkatli riyazet bu yüzdendir. Nefsin bu aşırı hallerini törpülemek ve rendelemek için ağır terbiye metotlarını kullanmışlardır.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz'ün Zeyli.](#)